

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j. ČŠIA-363/11-A

Název kontrolované osoby: **Základní škola, Praha 10, U Vršovického nádraží 1/950**
Sídlo: U Vršovického nádraží 1/950, 101 00 Praha 10 – Vršovice
IČO: 65 993 284
Identifikátor: 600 041 182
Právní forma: Příspěvková organizace
Zastoupená: Mgr. Lud'kem Jeřábkem
Zřizovatel: Městská část Praha 10
Vršovická 68/1429, 101 38 Praha 10 – Vršovice
Místo inspekční činnosti: U Vršovického nádraží 1/950, Praha 10 – Vršovice
Termín inspekční činnosti: 17. – 20. ledna 2011

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, k termínu inspekce.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů; zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, k termínu inspekce. Hodnocení souladu učebních dokumentů s právními předpisy podle § 185 odst. 1 školského zákona, k termínu inspekce.

Aktuální stav školy

Organizace vykonává v souladu se zápisem v rejstříku škol a školských zařízení činnost základní školy a školní družiny. K termínu inspekce se v 9 třídách ZŠ a ve 2 přípravných třídách vzdělávalo 178 žáků a 29 dětí. Kapacita školy je naplněna na 51,75 %. V tomto školním roce realizuje školní vzdělávací program (dále ŠVP) pro základní vzdělávání *Směr život* ve všech ročnících kromě pátého, kde dobíhá vzdělávací program *Základní škola*. Aktuálně poskytuje péči 22 žákům se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), z nichž 5 je vzděláváno podle individuálních vzdělávacích plánů (dále IVP).

Vzdělávání v ZŠ zajišťuje včetně ředitele školy 16 učitelů, čtyři jsou bez odborné kvalifikace. Od posledního celkového hodnocení došlo k významnému zkvalitnění materiálních podmínek, estetického prostředí tříd i společných prostor.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Nejvýznamnějším ukazatelem ve směřování organizace je ŠVP. Z učebního plánu vyplývá, že škola klade důraz na posílení časové dotace výuky informatiky. Na prvním stupni je zařazena výuka anglického jazyka od 1. ročníku, z disponibilních hodin je posílena výuka matematiky, pracovní výchovy a předmětů vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět. Na 2. stupni je posílení časové dotace užito pro předměty ze společensko-vědního a přírodovědného oboru i na volitelné předměty (německý jazyk, cvičení z matematiky a technické kreslení). Nabídku rozšiřují zájmové kroužky (např. stolní tenis, florbal, míčové hry, keramika, cvičení z českého jazyka). Strategie k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků se škole převážně daří naplňovat. Ve sledované výuce na prvním stupni žáci rozvíjeli nejvíce kompetence k učení, komunikativní, sociální i pracovní. Vyhledávali slova v textu a přiřazovali je ke slovním druhům, přiřazovali vlastnosti k obrázkům, rozvíjeli s pomocí názoru matematickou gramotnost. Pracovali podle svého pracovního tempa. Spolupracovali na některých úkolech ve dvojicích. Na 2. stupni měli žáci vzhledem k ojedinelé práci ve dvojicích či skupinách méně příležitostí k rozvíjení kompetencí komunikativních a sociálních. V omezené míře rozvíjeli kompetence k učení. Pracovali s textem, vyhledávali odpovědi na zadané otázky, učili se vhodné argumentaci.

Škola sleduje a pravidelně projednává výsledky vzdělávání žáků na pedagogických radách a v metodických orgánech. Průkazné zápisy o navrhovaných a přijatých opatřeních však vyhotovovány nejsou. K ověřování úrovně výsledků vzdělávání škola využívá mimo jiné externí testování SCIO. Žáci v něm dosahují lepších výsledků než v interním ověřování školou. Žáci se aktivně zapojují do vědomostních, literárních, výtvarných a sportovních soutěží, zcela mimořádné jsou úspěchy ve stolním tenisu. Přejít z prvního na 2. stupeň ZŠ žáci zvládají bez problémů. Škola využívá pochval k motivaci žáků na prvním stupni, na 2. stupni výrazně převládají negativní výchovná opatření.

Výchovná poradkyně vykonává současně i funkci zástupkyně ředitele. Specializační studium neabsolvovala. Úzce spolupracuje s poradenským zařízením i se všemi pedagogy. Pozitivem je, že ve škole pracuje i speciální pedagožka, která se všem žákům se specifickými poruchami učení (SPU), poruchou pozornosti či výukovými problémy pravidelně individuálně věnuje formou speciálně pedagogických postupů. Provádí i speciálně pedagogickou diagnostiku, spolupracuje s rodiči i učiteli. Žáci mají možnost využívat i speciální výukové programy na počítači. Její práce je efektivní, žáci vykazují prokazatelné úspěchy. Žáci 1. stupně s vadami řeči navštěvují kroužek *logopedické prevence*.

Jednou z priorit, deklarovanou v klíčových dokumentech školy, je poskytování péče žákům se SVP. Jde většinou o lehčí formy specifických poruch učení. Některým žákům učitelé vypracovali na doporučení poradenských zařízení IVP, které zatím nejsou pravidelně vyhodnocovány a aktualizovány. Se zákonnými zástupci učitelé konzultují nejvhodnější metody a postupy při výuce.

Analýzou písemností žáků se SVP bylo zjištěno, že pouze vyučující na 1. stupni vhodně využívají při psaní diktátů či při procvičování pravopisných jevů doplňovací cvičení, případně redukci diktátů. Inspekčními hospitacemi bylo ověřeno, že u učitelé těchto žáků

uplatňují individuální přístup. Upřednostňovali časovou, méně i obsahovou diferenciaci. Ve sledované výuce na 2. stupni byla zaznamenána diferenciaci učiva či individuální přístup k těmto žákům pouze ojediněle. Vyučující českého jazyka nevychází při klasifikaci z počtu jevů, které žák zvládl. V mnoha případech při výuce nerespektuje příslušná doporučení poradenských zařízení. Kontrolou písemností bylo zjištěno, že v rozporu s doporučením poradenského zařízení nerozlišuje gramatické a specifické chyby, žáci se SPU jsou pouze mírněji klasifikováni.

Na poradenské problematice žáků účinně participuje i školní metodička prevence sociálně patologických jevů. Zpracovala *Minimální preventivní program*, který dokládá strategie k prevenci sociálně patologických jevů. Jeho realizaci pravidelně vyhodnocuje. Monitoruje rizika a při varovných signálech koordinuje postup s výchovnou poradkyní. Svolává jednání s rodiči, konzultace se žáky. Prostředí školy je bezpečné, což dokládá i stabilně vykazovaný nižší počet úrazů. O přestávkách mohou na všech chodbách žáci hrát stolní tenis a využívat počítače s internetem v prostorách jednoho z křidel budovy.

Hodnocení předpokladů školy podle požadavků školského zákona

Ředitel splňuje předpoklady pro výkon funkce, do níž nastoupil v roce 1991. Při řízení školy vychází z *Koncepce školy na období roků 2008/2009 – 2010/2011*. Transparentně stanovené priority jsou postupně naplňovány, mnohé úkoly již byly splněny (např. vybudování počítačové učebny pro první stupeň a pracoviště pro speciálního pedagoga). Významný úsek kompetencí, zahrnující prakticky celou vzdělávací oblast včetně její kontroly (i hospitační činnost), předal zástupkyni ředitele. Část kompetencí delegoval na vedoucí metodických orgánů a předmětových komisí. V rámci metodických orgánů učitelé řeší především organizační záležitosti a obsahovou problematiku realizovaného ŠVP. Z jejich záznamů však není patrné projednávání metodické a didaktické problematiky ani vzdělávání žáků se SVP.

Zpracované *Vlastní hodnocení za období školního roku 2007/2008* zmiňuje převážně pozitivní oblasti, pokud jsou konstatována negativa, postrádá navržená opatření ke zlepšení. Ředitel projednává s pedagogickou radou zásadní pedagogické dokumenty, ze záznamů z jejich jednání však není zřejmá analýza zjištění a opatření, která se vztahují k pedagogické práci učitelů.

Kontrola povinné dokumentace vykazuje určitá rizika. V *třídních knihách* chybí zápisy průřezových témat, nejsou pravidelně zaznamenávány všechny složky *Českého jazyka* (např. čtení a psaní v loňském i letošním 4. a 5. ročníku, výuka slohu na 2. stupni, rovněž neobsahují všechny průkazné údaje o poskytovaném vzdělávání a jeho průběhu *Výchovy ke zdraví* dle dobíhajícího vzdělávacího programu *Základní škola*). *Rozvrh vyučovacích hodin* neodpovídá právním předpisům, protože k termínu inspekce žáci 5. ročníku měli během jednoho dne v jednom sledu 6 vyučovacích hodin. V průběhu inspekce škola uvedla do souladu s legislativou *Knihu úrazů*. Další dokumentace (ŠVP, školní řád, matrika školy, výroční zprávy o činnosti školy, správní rozhodnutí) je vedena dle legislativních norem.

V žakovských knížkách některých tříd 2. stupně převažuje hodnocení z písemností nad ústními projevy, v českém jazyce v některých třídách dominují známky z pravopisných cvičení na úkor literární výchovy a slohu, chybí hodnocení vzdělávání některých předmětů (např. občanská výchova, informatika, hudební, výtvarná i tělesná výchova).

Škola rozvíjí tradičně dobré partnerské vztahy se zřizovatelem. Úzce spolupracuje s odborem sociální péče. Velmi dobré zkušenosti má vedení s pedagogicko-psychologickou poradnou pro Prahu 10. V intencích zákona ředitel informuje školskou

radu. Dle vlastního vyjádření managementu se zatím příliš nedaří zapojit rodiče do aktivit školy.

Další vzdělávání zaměstnanců školy vychází z *Plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní roky 2009/2010 – 2011/2012* (dále jen DVPP), kde jsou deklarovány hlavní priority a obecné zásady s ohledem na finanční a personální možnosti organizace. DVPP je každoročně realizováno v dostatečném rozsahu, orientuje se na všechny důležité oblasti chodu školy, zahrnuje i přípravu učitelů na práci v přípravných třídách. Pedagogové se iniciativně vzdělávají v nových formách a metodách práce včetně využívání interaktivní tabule při výuce (v dostatečné míře registrováno i v inspekčních hospitacích), v práci se žáky se SPU, zároveň si prohlubují znalosti ve své odbornosti. Vedení školy dává pedagogům dostatečný prostor pro iniciativu a možnost vzdělávání dle osobního zájmu. Získané poznatky o práci se žáky se SPU se však ne vždy efektivně odrážejí ve výuce.

Ve sledované výuce na prvním stupni pedagogové využívali hlavně metodu řízeného rozhovoru, kterou promyšleně střídali se skupinovou prací, činnostmi ve dvojicích a samostatnou prací. Učitelky se individuálně dle potřeby věnovaly jednotlivým žákům, využívaly časovou diferenciaci. Účinná byla průběžná motivace žáků, provázená promyšleným zařazováním řady názorných pomůcek. Volené strategie dostatečně umožňovaly potřebnou relaxaci a aktivní pohyb žáků po třídě. I když hodiny byly pečlivě připraveny a měly logickou stavbu, v závěru některých chyběl čas k didaktickému zhodnocení splnění cílů a ve všech chyběl prostor pro hodnocení a sebereflexi žáků.

Ve výuce *českého jazyka a literatury* na druhém stupni převládala metoda řízeného rozhovoru spojeného se střídáním různých činností. Pedagožka uplatnila převážně frontální formu výuky, kdy převládala její aktivita nad činnostmi žáků, kteří byli většinou jen pasivními účastníky vzdělávacího procesu, mj. i proto, že úkoly neměli zadávány diferencovaně. Pozitivem bylo vhodné využití interaktivní tabule i uplatnění mezipředmětových vztahů. Vyučovací hodiny byly připravené, chyběly však vhodné metodické postupy pro žáky se SVP. Kladem je, že učitelka českého jazyka vede kroužek *praktických cvičení z českého jazyka*, kam dochází žáci - cizinci, žáci se SPU a se slabším prospěchem z českého jazyka. Ve sledované výuce *anglického jazyka* vyučující při práci s textem kladl důraz na čtení s porozuměním a správnou výslovnost, využívali nahrávky s rodilými mluvčími, pochopení si ověřovali zpětnou vazbou. Střídali efektivní metody s důrazem na činnostní charakter výuky, podněcovali a využívali kreativitu žáků. Individuálně se věnovali žákům, kteří jejich pomoc aktuálně potřebovali. Ve sledované výuce žáci neměli příležitost k sebehodnocení nebo vzájemnému hodnocení, chybělo i závěrečné shrnutí výsledků činnosti třídy.

Ze zjištěných skutečností za poslední tři roky lze konstatovat, že škola používá efektivně, hospodárně a účelně finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu. Finance získané z rozvojových programů (zejména v roce 2009) významnou měrou přispěly ke zkvalitnění a zlepšení podmínek vzdělávání a k vyšší motivaci zaměstnanců. Ke svému rozvoji škola také využívá finanční prostředky z doplňkové činnosti a sponzorských darů. Do obnovy také zapojuje vlastní finanční zdroje, ze kterých pořídila např. interaktivní tabuli a herní prvky na školní zahradu. Ze strany zřizovatele má dostatečnou podporu jak v rámci provozních výdajů, tak i účelových dotací (na podporu výuky anglického jazyka, jazykové vzdělávání pedagogů, odměny zaměstnanců, sportovní aktivity, učební pomůcky a závodní stravování zaměstnanců). Podílí se také na obnově investic ve škole (např. vybavení, rekonstrukce sociálních zařízení). Škola měla nadstandardní finanční podporu v roce 2010 pro konání školy v přírodě. Vedení školy spolu se zřizovatelem sleduje výdaje ve vybraných oblastech a přijímá opatření k efektivnímu čerpání finančních prostředků (např. úspory v provozních výdajích – automatická regulace topení, centrální dodavatel elektrické energie pro všechny školy v Praze 10).

V oblasti materiálně-technického zázemí školy došlo k rekonstrukci, různým úpravám a obnově materiálního vybavení. Nově byly zařízeny 2 přípravné třídy. V celé škole byla zrekonstruována sociální zařízení, škola byla nově vymalována. Bylo nainstalováno bezdrátové zařízení pro větší dosah sítě ICT (wifi router). Počítačová učebna pro 1. stupeň byla vybavena novými počítači, které zakoupila z finančních prostředků účelové dotace na zkvalitnění vzdělávání. Ve sledovaném období škola nakoupila řadu počítačů, monitorů k PC, tiskárnu, softwarové programy, CD přehrávače a 3 interaktivní tabule s příslušenstvím. Škola tak zajišťuje obnovu vybavenosti ICT. Do keramické dílny byla zakoupena nová pec a do cvičné kuchyňky kuchyňská linka včetně spotřebičů. Ke zlepšení podmínek ve výuce tělesné výchovy přispělo nové sportovní vybavení. Jistým negativem materiálně-technického zázemí jsou v polovině školy stará nevyhovující okna a špatná podlaha v tělocvičně.

Celkové hodnocení školy

Škola si od minulé inspekce udržuje dobrou úroveň vzdělávání. Realizovaný ŠVP odpovídá zásadám a cílům školského zákona a rámcovému vzdělávacímu programu.

Poradenské služby jsou funkční s odstranitelnými riziky při práci se žáky se SVP v průběhu vzdělávání. Při zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb žáků se SVP je nutné zejména na 2. stupni respektovat odborná doporučení poradenských zařízení, zařazovat diferenciaci učiva a individuální přístup.

Celkové klima školy je vsřícné. Škola podporuje bezpečnost a zdravý vývoj žáků. Promyšlená a důsledně aplikovaná preventivní strategie školy vytváří předpoklady k předcházení sociálně patologických jevů.

Ředitel školy disponuje dlouhodobou zkušeností v oblasti řízení, je iniciativní. Má výrazný osobní podíl na zlepšování podmínek vzdělávání i dodržování ekonomické efektivity. Významný podíl v řídicí práci má zástupkyně ředitele školy. Určitá rizika však vykazuje kontrolní systém, nebyly zjištěny některé nedostatky ve vedení povinné dokumentace.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků podporuje realizaci ŠVP částečně. Je třeba důsledně aplikovat získané informace v oblasti práce s žáky se SVP, stejně tak o způsobech realizace sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků.

Při sledované výuce na prvním stupni žáci rovnoměrněji rozvíjeli své kompetence, na 2. stupni méně rozvíjeli kompetence k učení, komunikativní a sociální. Nebyly zaznamenány strategie na podporu rozvoje sebehodnocení.

Ke sledovaným a vyhodnocovaným výsledkům vzdělávání zatím nejsou důsledně a prokazatelně přijímána opatření.

Pro chod školy, který musí být v souladu s právními předpisy, je třeba, aby:

- ředitel školy projednával s pedagogickou radou opatření týkající se vzdělávací činnosti školy dle § 164 odst. 2 školského zákona,*
- třídní knihy obsahovaly průkazné údaje o poskytovaném vzdělávání a jeho průběhu v souladu s § 28 odst. 1 písm. f) školského zákona,*
- rozvrh vyučovacích hodin byl sestaven v souladu s § 1 odst. 3 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů,*

- *IVP byly dvakrát ročně vyhodnocovány podle § 6 odst. 8 vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů,*
- *při vzdělávání žáků se SVP byl respektován § 16 odst. 6 školského zákona,*
- *sebehodnocení žáků, jakožto součásti hodnocení žáků dle § 14 odst. 1 písm. c) vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů, bylo ve vzdělávacím procesu uplatňováno,*
- *vlastní hodnocení školy respektovalo § 8 odst. 1 písm. c) vyhlášky č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení, ve znění pozdějších předpisů,*

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 30 dnů požaduje zaslání informací o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků. Oznámení zašlete na adresu Česká školní inspekce, Arabská 683, 160 66 Praha 6.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Arabská 683, 160 66 Praha 6.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, jichž se týká, a v Pražském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Praze dne 8. února 2011

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Jiří Wagner, školní inspektor

Jiří Wagner, v. r.

Mgr. Jana Frojdová, školní inspektorka

Frojdová, v. r.

Mgr. Jiří Mikoláš, školní inspektor

Jiří Mikoláš, v. r.

Ing. Ivana Černá, kontrolní pracovnice

ing. Ivana Černá, v. r.

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Praze dne 23. února 2011

Mgr. Luděk Jeřábek, ředitel školy

Mgr. L. Jeřábek, v. r.

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní škola, Praha 10, U Vršovického nádraží 1/950 schválená usnesením Zastupitelstva m. č. Praha 10 č. 16/5/2009 ze dne 24. 9. 2009 s účinností od 1. 10. 2009
2. Rozhodnutí MŠMT č.j. 10 335/2007-21 ve věci zápisu změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení ze dne 4. 6. 2007 s účinností od 1. 9. 2007
3. Potvrzení ve funkci ředitele Č.j. 3451/97-ORO vydané Školským úřadem Praha 10 ze dne 13. 6. 1997
4. Výkaz o Základní škole S3-01 podle stavu k 30. 9. 2010, k 30. 9. 2009, k 30. 9. 2008
5. Výkaz o ředitelství škol R 13-01 podle stavu k 30. 9. 2010, k 30. 9. 2009, k 30. 9. 2008
6. Výkaz o přípravné třídě základní školy a o přípravném stupni základní školy speciální S 4 c-01 podle stavu k 30. 9. 2010
7. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků k termínu inspekce
8. *Koncepce rozvoje školy na období od školního roku 2008/2009 – 2010/2011* ze dne 27.8. 2008
9. Minimální preventivní program za školní roky 2009/2010 a 2010/2011 k termínu inspekce
10. Vyhodnocení realizace Minimálního preventivního programu v oblasti sociálně patologických jevů ve školním roce 2009/2010
11. Plán práce výchovné poradkyně pro školní rok 2010/2011
12. Školní řád platný od 3. 9. 2007
13. Rozvrh vyučovacích hodin ve školním roce 2010/2011 k termínu inspekce
14. Doklady o přijímání žáků k termínu inspekce
15. Školní matrika k termínu inspekce
16. Individuální vzdělávací plány pro školní rok 2010/2011 k termínu inspekce
17. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní roky 2009/2010 – 2011/2012
18. Kniha úrazů vedená k termínu inspekce
19. Školní vzdělávací program *Směr život* platný od 1. 9. 2010
20. Záznamy z jednání pedagogické rady za školní roky 2009/2010, 2010/2011 k termínu inspekce
21. Vlastní hodnocení školy ve školním roce 2007/2008 ze dne 29. 6. 2008
22. Struktura vlastního hodnocení pro školní rok 2008/2009 – 2010/2011
23. Výroční zpráva o činnosti školy za školní roky 2009/2010, 2008/2009, 2007/2008
24. Výběr třídních knih pro školní rok 2009/2010
25. Výběr třídních knih za školní rok 2010/2011 k termínu inspekce
26. Výběr žakovských prací a žakovských knížek k termínu inspekce
27. Výběr záznamů metodických sdružení a předmětových komisí k termínu inspekce
28. Úpravy závazných ukazatelů rozpočtu za roky 2008, 2009 a 2010
29. Finanční vypořádání dotací MŠMT v letech 2008, 2009 a 2010
30. Výkazy zisku a ztráty za období 13/2008, 2009
31. Výpisy zápisů z účetnictví školy za roky 2008, 2009 a 2010 – rozborů nákladů
32. Výroční zprávy o hospodaření za roky 2008 a 2009

**33. Čtvrtletní výkazy o zaměstnancích a mzdových prostředcích v regionálním školství za
1. – 4. čtvrtletí 2008, 2009 a 2010**

Zpracoval

V Praze 8. února 2011

Mgr. Jiří Wagner, školní inspektor

Jiří Wagner, v. r.

Převzal

V Praze dne 23. února 2011

Mgr. Luděk Jeřábek, ředitel školy

Mgr. L. Jeřábek, v. r.

Připomínky ředitelky školy

D. m. rok

Připomínky nebyly podány.